

навчання, формування соціальної та академічної мобільності усіх учасників освітнього процесу, створення відповідного мікроклімату у колективі.

Список використаних джерел:

1. Вознюк Л., Доброгорський О. Особливості освітнього менеджменту в умовах воєнного стану. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування». № 1 (2). 2022 рік. URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pma/issue/view/4/1-2022-pdf>
2. Вознюк Л. Особливості управління закладами загальної середньої освіти в умовах воєнного стану. Нова педагогічна думка, 2022, № 3 (11). С. 9-14. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/464/661>
3. Костюніна Ю. О. Особливості управління освітою в умовах воєнного стану. Efficiency of public administration. 2023. Issue 1/2 (74/75), с. 42-46. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/Archive/74/s7.pdf>

КУЛІДА Анастасія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня
«Магістр» Національного університету
“Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка,*

КОВАЛЬ Вікторія,

*кандидатка біологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри дошкільної та початкової
освіти Національного університету
“Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка*

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ У НАВЧАННІ УЧНІВ

ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ STEM-ОСВІТИ

Протягом періоду повномасштабної війни освітня система України відчула серйозні втрати та піддалася негативним наслідкам. Приблизно 500 навчальних

закладів було знищено повністю, а понад 3 тисячі інфраструктурних об'єктів освіти отримали пошкодження та потребують значних ресурсів для відновлення. Близько 5 мільйонів українських дітей, включаючи значну кількість школярів, стали вимушеними переселенцями, з яких понад 2 мільйони виїхали за кордон [2]. У таких умовах значне збільшення освітніх втрат стало, нажаль, невід'ємною складовою вітчизняної освіти. Науковцями Інституту педагогіки НАПН України (О. Топузов, О. Малихін, Н. Арістова, С. Алексєєва та ін.), були проведені науково-педагогічні дослідження, що безпосередньо характеризують проблеми освітніх втрат та їх подолання. Згідно з висновками науковців доцільно максимально використовувати дидактичний потенціал змішаного навчання, застосовувати можливості формальної, неформальної та інформальної освіти для учнів закладів загальної середньої освіти [3].

Враховуючи події, пов'язаних з війною, важливо пристосовуватися до змін та шукати освітні ресурси для нових умов навчання школярів. Одним із шляхів подолання вище окресленої проблеми може бути використання елементів STEM-освіти для учнів початкової школи. «Інтеграція STEM-освіти (Наука, Технології, Інженерія і Математика) і цифровий освітній процес дозволяє створити більш комплексну і сучасну освіту, яка враховує реальні потреби суспільства та прискорений темп технологічного розвитку» [4].

Розглянемо приклади використання елементів STEM-освіти в навчальному процесі початкової школи. Наприклад, при вивченні теми «Сонячна система та її будова», учні ефективніше засвоять матеріал в процесі виконання ігрових вправ, створення анімацій і моделей «Сонячної системи». Чудовим помічником для вчителя буде ресурс MOZAIK <https://ua.mozaweb.com/uk/search/> завдяки якому дитина ознайомиться з планетами, їх складом, розмірами, зрозуміє різницю між планетами земного типу і планетами гігантами, побачить співвідношення розмірів. Продовжуючи тему учні можуть створити власні моделі Сонячної системи, наприклад з пластиліну, фруктів, насіння тощо.

Вчителю варто активно використовувати інтернет-ресурси, які сприяють зацікавленості учнів, покращують мотивацію до навчання, тим самим підвищують пізнавальну активність. Наприклад, вивчаючи тему «Природні зони України» на уроках «Я досліджую світ», доцільно використати інтерактивні вправи <https://wordwall.net/resource/54765755>. Вони дозволяють систематизувати і закріпити знання учнів з даної теми, підвищити пізнавальний інтерес та рівень мотивації.

Чудовим помічником є освітній портал Educ.com.ua <https://www.educ.com.ua>. Вивчаючи тему Дробів, ефективним буде урізноманітнити урок цікавими завданнями <https://www.educ.com.ua/prakt-zavdan/zavd-3-kl/matem-3-kl/chastini-drobi-individualni-kartki.html>. Це поліпшує увагу учнів, зосередженість, урізноманітнює традиційні письмові види роботи.

Отже, війна на території України та продовження змішаного навчання несуть в собі освітні ризики, які збільшують прогалини у знаннях і навичках дітей молодшого шкільного віку. Це може мати вагомі негативні наслідки для усієї системи освіти. На нашу думку, уникнути цього допоможе цілеспрямований мотиваційний вплив та створення сприятливих умов, зокрема в організації уроків з елементами STEM-освіти, осучаснення змісту, методів та прийомів розвитку пізнавальної активності учнів.

Список використаних джерел:

1. Волянюк А. Мотивація як фактор підвищення навчальної успішності молодших школярів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2020. Том 1. № 27. с.241–248.
2. Бичко Г., Терещенко В. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. Київ: Український центр оцінювання якості освіти, 2023. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf

3. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України: методичні рекомендації (2023). За загальною редакцією О. М. Топузова. Київ: Педагогічна думка. <https://doi.org/10.32405/978-966-644-736-7-2023-190>
4. Мехед О. Б. Особливості структури STEM-середовища в закладах освіти. Електронний збірник наукових праць ЗОППО № 3(55) – 2023.

КУХТА Софія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня
«Бакалавр» Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

*Науковий керівник: **КАРАПУЗОВА Наталія,***

*кандидатка педагогічних наук, професорка
кафедри початкової освіти Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

КОМАНДНА РОБОТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК РЕСУРС РОЗВИТКУ ШКОЛИ

Поряд з усталеними (зовнішніми та внутрішніми) ресурсами розвитку школи великого значення в сучасних умовах набуває командна робота, яка обумовлена попитом на універсальність та успішність всіх учнів, формуванням у них потреби у співробітництві. Це одне із тих soft skills, які цінуються роботодавцями у всьому світі. У процесі командної роботи здобувачі освіти привчаються допомагати і звертатися за допомогою, формувати і відстоювати свою точку зору, намагатися вирішувати конфліктні ситуації [1].

Роботу у команді як продуктивну педагогічну технологію досліджують учені М. Єпіхіна, В. Желанова, Д. Ярмолук та інші, психологічні аспекти командної роботи вивчають В. Горбунова, Т. Гура, О. Денисенко, В. Шаповалова та інші.